

Bielsko-Biala, dnia 7 kwietnia 2018 roku

Prof. dr hab. Bogdan Dolnicki

Adres do korespondencji:

[REDACTED]

**CENTRALNA KOMISJA
DO SPRAW STOPNI I TYTUŁÓW
Pałac Kultury i Nauki
00-901 Warszawa**

Dot. spr. nr: BCK-V-O/RW-589/2017

Opinia prawna

W odpowiedzi na pismo z dnia 6 marca 2018 roku, zawierające wniosek Centralnej Komisji ds. Stopni i Tytułów o sporządzenie opinii prawnej dotyczącej kwestii formalnych (prawnych) podniesionych w odwołaniu dr Beaty STASIŃSKIEJ od uchwały Rady Wydziału Inżynierii Materiałowej i Ceramiki Akademii Górniczo-Hutniczej im. Stanisława Staszica w Krakowie w sprawie odmowy nadania stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk technicznych w dyscyplinie technologia chemiczna, wskazuję co następuje.

Opis stanu faktycznego poprzedzającego wydanie decyzji z dnia 22 czerwca 2015 roku

W dniu 30 października 2017 roku Habilitantka dr Beata STASIŃSKIA wniosła odwołanie od uchwały Rady Wydziału Inżynierii Materiałowej i Ceramiki Akademii Górniczo-Hutniczej im. Stanisława Staszica w Krakowie nr 17/H/2017 z dnia 2.06.2017 r. w sprawie odmowy nadania stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk technicznych w dyscyplinie technologia chemiczna. Habilitantka złożyła odwołanie od wyżej wskazanej uchwały do Centralnej Komisji ds. Stopni i Tytułów za pośrednictwem Rady Wydziału Inżynierii Materiałowej i Ceramiki AGH.

Zaskarżona uchwała została wydana w wyniku wyroku WSA w Warszawie z dnia 29 listopada 2016 r. sygn., akt II SA/Wa 379/16. Wyrokiem tym uchylona została decyzja Centralnej Komisji ds. Stopni i Tytułów z dnia 21 grudnia 2015 r. nr BCK-V-O/RW-116/15 oraz utrzymana nią w mocy uchwała Rady Wydziału Inżynierii Materiałowej i Ceramiki Akademii Górniczo-Hutniczej im. Stanisława Staszica w Krakowie nr 18/H/2014 z dnia 24 października 2014 r. w sprawie odmowy nadania stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk technicznych w dyscyplinie technologia chemiczna.

W treści odwołania Habilitantka zawarła dwa podstawowe zarzuty o charakterze prawnym:

1. Zaniechanie uwzględnienia zaleceń co do dalszego toku postępowania zawartych w prawomocnym wyroku WSA w Warszawie z dnia 29 listopada 2016 r. sygn., akt II SA/Wa 379/16, w szczególności w zakresie zalecenia sporządzenia uzasadnienia do ponownej uchwały rozstrzygającej kwestię nadania stopnia doktora habilitowanego, w celu umożliwienia w toku kontroli odwoławczej dokonania oceny, czy członkowie Rady Wydziału mieli możliwość zapoznania się z dokumentacją przedstawioną przez Komisję Habilitacyjną i wyrażonymi przez jej członków ocenami, wynikami głosowania i podjętą następnie opinią;
2. Naruszenie art. 18a ust. 11 ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym – przez jego błędną interpretację polegającą na przyjęciu, iż przepis ten zezwala Komisji ds. przewodu habilitacyjnego na przeprowadzenie „dodatkowego głosowania” w sprawie treści rekomendacji odnośnie do wniosku Skarżącej – w sytuacji, gdy Komisja powołana przez Centralną Komisję w dniu 5 czerwca 2014 r. po zapoznaniu się z recenzjami i wysłuchaniu habilitantki, przeprowadziła jawne głosowanie i jego wynik był – zgodnie z protokołem z dnia 22 października 2014 r. – następujący: 3 głosy na tak, 1 głos na nie, 3 głosy wstrzymujące się.

Moim zdaniem, obydwa zarzuty zasługują na uwzględnienie.

Ad. 2 W przedmiotowej sprawie podstawowe znaczenie ma wyjaśnienie skutków prawnych wyroku WSA w Warszawie z dnia 29 listopada 2016 r. sygn. akt II SA/Wa 379/16, którym uchylona została decyzja Centralnej Komisji ds. Stopni i Tytułów z dnia 21 grudnia 2015 r. nr BCK-V-O/RW-116/15 oraz utrzymana nią w mocy uchwała Rady Wydziału Inżynierii Materiałowej i Ceramiki Akademii Górniczo-Hutniczej im. Stanisława Staszica w

Krakowie nr 18/H/2014 z dnia 24 października 2014 r. w sprawie odmowy nadania stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk technicznych w dyscyplinie technologia chemiczna.

Poprzez uchylene uchwały Rady Wydziału sprawa „wraca” do stadium sprzed jej podjęcia. WSA nie uchylił uchwały i opinii Komisji Habilitacyjnej z dnia 22.10.2014 r. A zatem **Rada Wydziału powinna podjąć ponowną uchwałę w oparciu o opinię Komisji Habilitacyjnej z dnia 22.10.2014 r.**

Rolą komisji habilitacyjnej, w myśl art. 18a ust. 8 ustawy, jest podjęcie uchwały zawierającej opinię w sprawie nadania lub odmowy nadania stopnia doktora habilitowanego. Wraz z uzasadnieniem oraz pozostałą dokumentacją postępowania habilitacyjnego stanowi ona podstawę dla rady wydziału do podjęcia uchwały w przedmiocie nadania habilitantowi wspomnianego stopnia naukowego lub jego odmówienia. **Dalsze postępowanie prowadzone jest bez udziału komisji habilitacyjnej**, gdyż formalnie to nie do niej, lecz do rady wydziału - w myśl art. 18 ustawy - należy kompetencja do rozstrzygnięcia o nadaniu albo odmowie nadania stopnia doktora habilitowanego.

Niedopuszczalne było zatem przeprowadzenie przez Komisję Habilitacyjną „dodatkowego głosowania” nad wnioskiem o odmowie nadania dr Beacie Stasińskiej stopnia doktora habilitowanego.

Należy w tym miejscu zauważyć, że zgodnie z art. 18 a ust. 8. Ustawy *Po przedstawieniu recenzji i zapoznaniu się z autoreferatem członkowie komisji habilitacyjnej w głosowaniu jawnym podejmują uchwałę zawierającą opinię w sprawie nadania lub odmowy nadania stopnia doktora habilitowanego.*

Głosowanie to odbywa się zwykłą większością głosów. Większość zwykła zostaje osiągnięta, gdy więcej osób biorących udział w głosowaniu opowiada się za wnioskiem niż przeciw. Głosy wstrzymujące nie są wliczane do wyniku.

Skoro Komisja Habilitacyjna powołana przez Centralną Komisję w dniu 5 czerwca 2014 r. po zapoznaniu się z recenzjami i wysłuchaniu habilitantki, przeprowadziła jawne głosowanie i jego wynik był – zgodnie z protokołem z dnia 22 października 2014 r. – następujący: 3 głosy na tak, 1 głos na nie, 3 głosy wstrzymujące się, to oznacza, że opinia Komisji Habilitacyjnej

była pozytywna, za nadaniem skarżącej stopnia doktora habilitowanego. **Taki też wniosek Komisji habilitacyjnej powinien być głosowany przez radę wydziału.**

Ad. 1. Trafny jest również zarzut nieuwzględnienia zaleceń co do dalszego toku postępowania zawartych w prawomocnym wyroku WSA w Warszawie z dnia 29 listopada 2016 r. sygn., akt II SA/Wa 379/16, w szczególności w zakresie zalecenia sporządzenia uzasadnienia do ponownej uchwały rozstrzygającej kwestię nadania stopnia doktora habilitowanego.

Art. 21, ust. 1. *Osoba ubiegająca się o nadanie stopnia doktora lub doktora habilitowanego może wnieść od uchwał, o których mowa w art. 14 ust. 2 i art. 18a ust. 11, jeżeli są one odmowne, odwołanie do Centralnej Komisji za pośrednictwem właściwej rady w terminie miesiąca od dnia doręczenia uchwały wraz z uzasadnieniem.*

Art. 29, ust. 1. *W postępowaniach dotyczących nadania stopnia doktora i doktora habilitowanego albo tytułu profesora oraz nadania, ograniczenia, zawieszenia i pozbawienia uprawnienia do nadawania tych stopni w zakresie nieuregulowanym w ustawie stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego.*

Izdebski Hubert, Zieliński Jan, (Ustawa o stopniach naukowych i tytule naukowym. Komentarz, wyd. II, Opublikowano: LEX 2015) twierdza: „Z art. 21 ust. 1 w obecnym brzmieniu, obowiązującym od 2011 r., **wynika** - w związku z liczeniem terminu do wniesienia odwołania od doręczenia uchwały z uzasadnieniem - **obowiązek zaopatrzenia w uzasadnienia uchwał o odmownej treści** podejmowanych w toku przewodu doktorskiego (prowadzonego na podstawie znowelizowanych przepisów) oraz uchwały o odmowie nadania stopnia naukowego doktora habilitowanego. W dotychczasowych przewodach doktorskim i habilitacyjnym obowiązywał jedynie wymóg powiadomienia o treści odmownej uchwały: zgodnie z ustaloną linią orzecznictwa sądowoadministracyjnego obowiązek "powiadomienia o treści uchwały" (jeżeli jest ona odmowna), wynikający z przepisu art. 21 ust. 1, nie może być utożsamiany z obowiązkiem doręczenia kandydatowi tejże uchwały wraz z uzasadnieniem (tak np. wyrok NSA z dnia 12 grudnia 2008 r., I OSK 539/08). Aczkolwiek generalnie można było uznać potrzebę wskazania motywów odmowy, których brak znacznie utrudnia, o ile w ogóle nie czyni niemożliwym, sporządzenie odwołania (por. wyrok WSA w Poznaniu z dnia 8 kwietnia 2010 r., IV SA/Po 942/09, LEX nr 620112), zauważano, że decyzje podejmowane w tajnym głosowaniu w ogóle nie mogą być merytorycznie uzasadnione, bo niemożliwe jest dotarcie nie tylko do rzeczywistych intencji głosujących, ale

przede wszystkim do tego, jak kto głosował, bo właśnie tajność jest tu gwarancją wolności wyrażenia swojego stanowiska i w takich wypadkach wszelka kontrola zewnętrzna (także sądowa) musi ograniczyć się do tego, czy zachowane były podstawowe reguły proceduralne (wyrok WSA w Warszawie z dnia 26 maja 2010 r., I SA/Wa 106/10, LEX nr 599500).

Powyższe argumenty nie mogą całkowicie pozostać bez znaczenia w nowej sytuacji prawnej, w której wymaga się uzasadnienia uchwał o treści odmownej. Z ogólnego wymogu odpowiedniego stosowania przepisów kodeksu postępowania administracyjnego (art. 29 ust. 1) wynika konieczność maksymalnie możliwego zastosowania przepisów art. 107 § 1 i 3 k.p.a., w szczególności w odniesieniu do faktycznego uzasadnienia odmowy, przy powołaniu się na recenzje oraz wypowiedzi w dyskusji poprzedzającej dane głosowanie; odpowiedniość stosowania oznacza jednak konieczność uwzględnienia specyfiki danej materii, w tym przypadku łączącą się z podejmowaniem uchwał w głosowaniu tajnym. /.../

W prawomocnym wyroku z dnia 20 sierpnia 2013 r., II SA/Wa 881/13, orzeczenia.nsa.gov.pl, WSA w Warszawie, dotyczącym "nowej" procedury habilitacyjnej (w której w ramach komisji habilitacyjnej wystąpiły dwie recenzje negatywne i jedna pozytywna), Sąd podkreślił fakt wprowadzenia ustawowego wymogu uzasadnienia odmownej uchwały rady jednostki organizacyjnej - podczas gdy w danym przypadku jako uzasadnienie uchwały wskazane zostały jedynie wyniki głosowania. W innym wyroku, także dotyczącym "nowej" procedury habilitacyjnej, WSA w Warszawie zauważył, że **"nieuwzględnienie recenzji, które stanowiły większość, nie może sprowadzać się do jednego zdania. W uzasadnieniu należy wskazać na konkretne fakty, które zaważyły na opinii organu; strona ma bowiem prawo wiedzieć, dlaczego komisja uznała za wiarygodne jedne dowody, a innym tej wiarygodności odmówiła"** (wyrok z dnia 26 czerwca 2012 r., II SA/Wa 317/12, orzeczenia.nsa.gov.pl)."

... obowiązek uzasadniania decyzji ma fundamentalne znaczenie z punktu widzenia funkcji, które ten element ma pełnić. Przede wszystkim chodzi o przekonanie strony, by zaakceptowała sposób załatwienia jej sprawy, ponieważ w danym stanie faktycznym i prawnym inne rozstrzygnięcie było niemożliwe. Taki efekt można osiągnąć przez zrozumiałe wyjaśnienie, dlaczego organ administracji zastosował określone przepisy i jak zinterpretował je na tle danego przypadku. Uzasadnienie pozwala także na skuteczniejszą kontrolę legalności decyzji, zarówno przez stronę, która może bezpośrednio odnieść się do odnalezionych w jego

treści słabych punktów rozumowania organu, jak i przez organy wyższej instancji czy sąd administracyjny.” (Por. Dańczak Paweł, Decyzja administracyjna w indywidualnych sprawach studentów i doktorantów, Opublikowano: LEX 2015)

Prawidłowe uzasadnienie to zespół elementów prawa i faktów, które legły u podstaw danego rozstrzygnięcia.

Spore wątpliwości może wzbudzać zagadnienie braku uzasadnienia negatywnych uchwał kończących czynności przewodu habilitacyjnego, mimo że rozstrzygnięcia te są jednolicie uznawane za decyzje administracyjne w rozumieniu przepisów kodeksu postępowania administracyjnego.

Wprowadzona od 1 października 2011 r. nowa treść art. 21 ust. 1 u.s.n.t.n., de facto nakazuje radom wydziałów uzasadnianie jej negatywnych uchwał w przedmiocie czynności przewodu habilitacyjnego. **Aby sprostać obecnym wymaganiom ustawy, konieczne jest cytowanie w ramach uzasadnienia danej uchwały obszernych fragmentów protokołu z posiedzenia organu, który ją podjął, obrazujących przebieg dyskusji oraz wyniki głosowania.** Jest to jedyna droga zadośćuczynienia obecnej dyspozycji powołanego wyżej przepisu ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym. (Por. Dańczak Paweł, Decyzja administracyjna w indywidualnych sprawach studentów i doktorantów, Opublikowano: LEX 2015).

Tymczasem uzasadnienie Rady Wydziału Inżynierii Materiałowej i Ceramiki Akademii Górniczo-Hutniczej im. Stanisława Staszica w Krakowie nr 17/H/2017 z dnia 2.06.2017 r. w sprawie odmowy nadania stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk technicznych w dyscyplinie technologia chemiczna jest nad wyraz lakoniczne i nie spełnia opisanych wyżej wymogów.

Wnioski.

Zdaniem opiniującego, odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Prof. dr hab. Bogdan Dolnicki